

Príručka k zákonu č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej Republiky
Sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia
Odbor ochrany ovzdušia

Marec 2024
Verzia 1.4

Obsah

Použité skratky a pojmy	1
Úvod	2
1. POPLATKY ZA EMISIE Z VEĽKÝCH ZDROJOV A STREDNÝCH ZDROJOV	3
1.1. Oznamovanie údajov o veľkých zdrojoch a/alebo stredných zdrojoch	3
1.2. Výpočet poplatku za emisie z veľkého zdroja alebo stredného zdroja.....	4
1.2.1. Prepočet TOC/VOC	6
1.3. Určenie poplatku za emisie z veľkého zdroja alebo stredného zdroja	7
1.4. Platenie poplatku za emisie z veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja	8
1.5. Kontrola.....	8
1.6. Pokuty.....	8
2. POPLATKY ZA EMISIE Z MALÝCH ZDROJOV	10
2.1. Oznamovanie údajov o malých zdrojoch	10
2.2. Výpočet poplatku za emisie z malého zdroja.....	10
2.3. Určenie ročného poplatku za emisie z malého zdroja.....	13
2.4. Kontrola a pokuty	13
2.5. Všeobecne záväzné nariadenie obce.....	14
Príloha č. 1.....	15
Príloha č. 2.....	18

Použité skratky a pojmy

Skratka	Popis
zákon o poplatkoch	Zákon č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia
zákon o ochrane ovzdušia	Zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
vyhláška č. 248/2023 Z. z.	Vyhláška MŽP SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia
zákon o správnom konaní	Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov
zákon o e-Governmente	Zákon č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov
prevádzkovateľ zdroja	právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ
poplatok za emisie	poplatok za znečisťovanie ovzdušia za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia
zdroj	stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia
veľký zdroj	veľký zdroj znečisťovania ovzdušia
stredný zdroj	stredný zdroj znečisťovania ovzdušia
malý zdroj	malý zdroj znečisťovania ovzdušia
ETS	system obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov
BAT	najlepšie dostupné techniky
NEIS	Národný emisný informačný systém
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
VZN	všeobecné záväzné nariadenie

Úvod

Environmentálne dane patria medzi nepriame ekonomické nástroje environmentálnej politiky smerujúce k ochrane životného prostredia. Ekonomické nástroje tvoria dôležitú súčasť slovenskej environmentálnej politiky, pričom v oblasti ochrany ovzdušia k nim patria poplatky za emisie.

V roku 2023 bol prijatý nový zákon č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia¹ ako vhodný ekonomický nástroj na obmedzovanie emisií zo zdrojov znečisťovania ovzdušia.

Zákon o poplatkoch má ustanovenú účinnosť od 1. januára 2024.

Pôvodný zákon č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov nebol aktualizovaný od roku 1998 a poplatky za znečisťovanie ovzdušia boli neprimerane nízke a nezohľadňovali infláciu. Nakoľko jeho funkcia ako ekonomického nástroja na znižovanie emisií bola dlhodobo neefektívna, pristúpilo sa k tvorbe nového zákona ako jedno z prioritných opatrení Národného programu znižovania emisií² s cieľom znížiť emisie vybraných znečisťujúcich látok do roku 2030.

Novým zákonom sa pristúpilo k zmene poplatkovej povinnosti tak, aby výška poplatkov za emisie reflektovala viac negatívne vplyvy vypúšťania znečisťujúcich látok do ovzdušia a vo vyššej miere motivovala znečisťovateľov ovzdušia k ďalšiemu znižovaniu emisií.

Znížil sa počet znečisťujúcich látok podliehajúcich poplatkovej povinnosti, nakoľko poplatky za mnohé znečisťujúce látky mali len minimálny podiel na celkových poplatkoch; **zo 120** spoplatnených znečisťujúcich látok podľa pôvodného zákona **na 6 znečisťujúcich látok** a to: **tuhé znečisťujúce látky, oxid siričitý, oxidy dusíka, oxid uhoľnatý, prchavé organické zlúčeniny a amoniak**. Ide primárne o znečisťujúce látky, na ktoré sa vzťahujú **národné záväzky znižovania emisií** vyplývajúce pre SR z práva EÚ a z protokolov k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov.

Poplatková povinnosť sa vzťahuje na **právnické osoby a fyzické osoby oprávnené na podnikanie**, ktoré prevádzkujú veľké zdroje, stredné zdroje a v prípade malých zdrojov, len ak obec vydá VZN o poplatkoch (§ 1 zákona o poplatkoch).

¹ https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2023/190/vyhlasene_znenie.html

² <https://www.minzp.sk/ovzdušie/ochrana-ovzdušia/narodne-zavazky-znizovania-emisii/narodny-program-znizovania-emisii/>

1. POPLATKY ZA EMISIE Z VEĽKÝCH ZDROJOV A STREDNÝCH ZDROJOV

Poplatok za emisie platia prevádzkovatelia zdrojov, ktorí prevádzkujú veľký zdroj a/alebo stredný zdroj za vypúšťanie znečisťujúcich látok do ovzdušia za emisie vypustené

- v predchádzajúcom kalendárnom roku (ročný poplatok za emisie),
- za obdobie prevádzky zdroja v príslušnom roku do dátumu, kedy došlo k zmene prevádzkovateľa zdroja alebo k zániku zdroja.

V novej právnej úprave je ustanovené postupné zvyšovanie sadzieb poplatkov za emisie pomocou nábehového kompenzačného koeficientu. Poplatky sa do roku 2030 zdvojnásobia a od roku 2031 sa poplatok za emisie každoročne upraví v závislosti od výšky inflácie za predchádzajúci kalendárny rok. Pri určení poplatku za emisie sa zohľadňujú aspekty súvisiace s environmentálnou politikou.

Pri rozhodovaní okresného úradu vo veci určovania poplatkov za emisie z veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja ide o výkon štátnej správy ochrany ovzdušia. Pôsobnosť okresného úradu je v jeho územnom obvode podľa § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

1.1. Oznamovanie údajov o veľkých zdrojoch a/alebo stredných zdrojoch

V novom zákone o poplatkoch sa pristúpilo k **zrušeniu osobitnej oznamovacej povinnosti v písomnej forme** pre prevádzkovateľov veľkých zdrojov a stredných zdrojov, nakoľko podľa § 4 ods. 1 zákona o poplatkoch bude za **oznámenie údajov o emisiách považované oznámenie do NEIS** podľa § 34 ods. 2 písm. d) zákona o ochrane ovzdušia.

Oznamované údaje sa podľa § 4 ods. 2 zákona o poplatkoch predkladajú elektronicky ako súčasť oznámenia do databázy NEIS podľa § 34 ods. 2 písm. d) zákona o ochrane ovzdušia.

Podľa § 34 ods.2 písm. d) zákona o ochrane ovzdušia:

*„Prevádzkovatelia veľkých zdrojov a prevádzkovatelia stredných zdrojov vo veciach vedenia prevádzkovej evidencie, zisťovania množstva emisií, oznamovania údajov o emisiách a zdrojoch, predkladania správ, súboru parametrov a opatrení a programov na zníženie množstva emisií a informovania verejnosti sú povinní **každoročne, do konca februára, oznamovať vybrané, úplné a pravdivé údaje o stacionárnom zdroji, o množstve emisií, o dodržiavaní emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania za uplynulý kalendárny rok do Národného emisného informačného systému v rozsahu ustanovenom vykonávacím predpisom podľa § 62 písm. h) a na požiadanie poskytovať orgánom ochrany ovzdušia aj ďalšie údaje o stacionárnom zdroji a o jeho prevádzke,**“*

Pri údajoch o emisiách zadaných do NEIS sa automaticky vykoná výpočet poplatku za emisie a tiež ročný poplatok za emisie za všetky veľké zdroje a/alebo stredné zdroje prevádzkovateľa v danom okrese, čím sa naplní aj povinnosť prevádzkovateľa zdroja podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o poplatkoch.

Databáza NEIS poskytuje orgánom ochrany ovzdušia evidenciu o prevádzkovateľoch stacionárnych zdrojov, vybraných ukazovateľov zdrojov a ich zariadení a tiež prehľad o ich emisiách do ovzdušia. Údaje poskytnuté do NEIS po verifikácii slúžia ako **podklad pre vydanie rozhodnutí o poplatkoch.**

Vzhľadom na **nesúlad termínov** oznámenia údajov podľa § 4 ods. 1 zákona o poplatkoch (do 15. februára) a termínu ustanoveného v § 34 ods. 2 písm. d) zákona o ochrane ovzdušia (do konca februára), odporúčame aktuálny nesúlad z právneho hľadiska **vykladať v prospech prevádzkovateľa zdroja a oznamovaciu povinnosť považovať za splnenú, ak budú údaje o emisiách a poplatkoch vložené do databázy NEIS do konca februára príslušného roka.**

Povinnosť oznámiť **zmenu prevádzkovateľa** veľkého zdroja alebo stredného zdroja a **zánik zdroja do 30 dní odo dňa ich uskutočnenia** je ustanovená v:

- § 34 ods. 1 písm. j) zákona o ochrane ovzdušia; pôvodný prevádzkovateľ zdroja je povinný oznámiť povoľujúcemu orgánu (okresný úrad alebo SIŽP v prípade prevádzky povoľovanej v integrovanom povoľovaní) zmenu prevádzkovateľa zdroja alebo jeho časti a zánik zdroja, a tiež
- § 4 ods. 3 a 4 zákona o poplatkoch; pôvodný prevádzkovateľ je povinný oznámiť **zmenu** prevádzkovateľa zdroja a **zánik** veľkého zdroja alebo stredného zdroja príslušnému okresnému úradu, vrátane úplných a pravdivých údajov o celkových množstvách a druhoch emisií potrebných na určenie poplatku za emisie za obdobie prevádzky zdroja v príslušnom roku do dátumu vykonania zmeny prevádzkovateľa alebo zániku zdroja. V prípade zmeny prevádzkovateľa zdroja, pôvodný prevádzkovateľ oznámi aj **názov nového prevádzkovateľa** zdroja. Ak prevádzkovateľ zdroja naďalej prevádzkuje aj iný veľký zdroj alebo stredný zdroj v danom okrese je povinný oznámiť **údaje za zaniknutý zdroj-do konca februára v rámci oznámenia o ročnom poplatku (§ 4 ods. 4 zákona o poplatkoch).**

1.2. Výpočet poplatku za emisie z veľkého zdroja alebo stredného zdroja

Podľa prílohy č. 1 k zákonu o poplatkoch sa poplatková povinnosť vzťahuje na emisie týchto znečisťujúcich látok:

- tuhé znečisťujúce látky (TZL),
- oxidy síry vyjadrené ako oxid siričitý (SO₂),
- oxidy dusíka vyjadrené ako oxid dusičitý (NO_x),
- oxid uhoľnatý (CO),
- amoniak (NH₃),
- organické látky v plynnej fáze vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC).

Základom pre výpočet poplatku za emisie z veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja je množstvo emisií vypustených za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka alebo za obdobie prevádzky zdroja v príslušnom roku do dátumu keď došlo k zmene prevádzkovateľa zdroja alebo k zániku zdroja (§ 2 ods. 1 zákona o poplatkoch).

Výpočet poplatku za emisie podľa novej právnej úpravy zahŕňa:

1. **Aktualizáciu výšky základných poplatkov** tzn. sadzby za znečisťujúce látky tak, aby ich výška viac motivovala znečisťovateľov ovzdušia k ďalšiemu znižovaniu emisií; **základné poplatky za jednotlivé znečisťujúce látky** sú uvedené v tabuľke č. 1 prílohy č. 2 k zákonu o poplatkoch.
2. **Upustenie od poplatku za emisie oxidu uhoľnatého (CO) za zdroje zaradené do ETS**, aby nedochádzalo k dvojitému spoplatňovaniu „fosílného uhlíka“, pričom za emisie oxidu uhoľnatého (CO) zo spaľovania biomasy a bioplynu sa poplatok za emisie platí. Účinnosť tohto ustanovenia je od 1.1.2025. V roku 2024 sa poplatok za emisie vypustené v roku 2023 počíta s osobitným koeficientom **0,5** (§ 2 ods. 2 písm. f) zákona o poplatkoch).
3. **Zrušenie osobitného poplatkového režimu pre zdroje využívajúce hnedé uhlie slovenského pôvodu** v množstve nad 30 %. Keďže hnedé uhlie predstavuje emisne náročné palivo, takéto zvýhodňovanie nemá environmentálne opodstatnenie. Tento osobitný režim končí v roku 2024; termín je zosúladený s ukončením výroby elektrickej energie z domáceho uhlia vo všeobecnom hospodárskom záujme do konca roka 2023. V roku 2024 sa poplatok za emisie vypustené v roku 2023 počíta s osobitným koeficientom **0,5** (§ 9 ods. 2 zákona o poplatkoch).

4. **Použitie osobitného koeficientu odchyľnej hodnoty pre výpočet poplatku za emisiu, pre ktorú sú určené odchyľné hodnoty z emisných limitov , ak ide o zdroj, ktorý je súčasťou prevádzky pod integrovaným povoľovaním³ (základné poplatky sa znásobujú $K_{OH}=3$) (§ 2 ods. 2 písm. c) zákona o poplatkoch).**
5. **Zvýšenie hranice pre vznik poplatkovej povinnosti**, z doterajších 34 eur na 500 eur, čím sa zníži počet poplatníkov a poplatky za emisie budú platiť len významnejší znečisťovatelia ovzdušia (§ 5 ods. 6 zákona o poplatkoch).
6. **Určenie nábehového kompenzačného koeficientu** na zabezpečenie postupného zvyšovania poplatkov za emisie, ktoré sa do roku 2030 zdvojnásobia. Kompenzačný koeficient v roku 2024 za emisie vypustené v roku 2023 je ustanovený osobitne:
 $K_k = 0,5$ pre spaľovanie slovenského uhlia v množstve > 30 % a pre zdroje zaradené do ETS,
 $K_k = 0,8$ v ostatných prípadoch.
7. **Od roku 2031 kompenzačný koeficient zahŕňa aj priemernú mieru inflácie** potvrdenú Štatistickým úradom SR od roku 2030. (§ 2 ods. 2 písm. b) zákona o poplatkoch). Na výpočet poplatku za emisie pri zmene prevádzkovateľa zdroja alebo zániku zdroja sa od roku 2031 použije kompenzačný koeficient platný pre predchádzajúci kalendárny rok (§ 4 ods. 3 a 4 zákona o poplatkoch), nakoľko v čase výpočtu poplatku za emisie nebude známa hodnota koeficientu zohľadňujúca úroveň inflácie daného roku.

Tabuľka č. 1: Základné poplatky za emisie (príloha č. 2 k zákonu o poplatkoch)

Emisia	Základný poplatok [€/ t]
Tuhé znečisťujúce látky	330
Oxidy síry vyjadrené ako oxid siričitý	130
Oxidy dusíka vyjadrené ako oxid dusičitý	100
Oxid uhoľnatý	60
Amoniak	60
Celkový organický uhlík	260

Tabuľka č. 2: Kompenzačné koeficienty - K_k (príloha č. 2 k zákonu o poplatkoch)

Rok vypustenia emisií	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031 a ďalšie roky
K_k pre TZL, SO ₂ , NO _x , CO, TOC	0,8/0,5*	1,1	1,15	1,2	1,25	1,5	1,75	2	2 + započítanie miery inflácie voči roku 2030
K_k pre NH ₃	1	1	1	1	1	1	1	1	1

* Kompenzačný koeficient platný pre osobitnú poplatkovú povinnosť podľa § 9 ods. 2 a kompenzačný koeficient platný pre výpočet poplatku pre CO z veľkého zdroja alebo stredného zdroja zaradeného do systému obchodovania s emisnými kvótami.

Poplatok za emisie z veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja sa vypočíta podľa vzorcov uvedených v prílohe č. 2 k zákonu o poplatkoch. Na základe zisteného množstva emisií, NEIS vykoná výpočet poplatku za zdroj a znečisťujúce látky (konkrétne emisie) automaticky v súlade s výpočtom podľa prílohy č. 2 k zákonu o poplatkoch; osobitne je však potrebné:

- označiť, že ide o zdroj v ETS a fosílné palivo (z toho paliva nebudú emisie CO spoplatnené),
- zistiť/vypočítať/zadať množstvo znečisťujúcej látky (konkrétnej emisie) vzťahnutej k miestu vypúšťania, pre ktoré sa uplatňuje emisný limit ako odchyľna hodnota od záverov o BAT, ak ide o zdroj v prevádzke pod integrovaným povoľovaním.

³ § 22 ods. 6 a § 24 ods. 5 zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vzhľadom na osobitné poplatkové povinnosti pre vybrané zdroje v roku 2023 pre vysvetlenie uvádzame v tabuľke č. 3 kompenzačné koeficienty za emisie vypustené v roku 2023 a v roku 2024.

Tabuľka č. 3: Kompenzačné koeficienty za emisie vypustené v roku 2023 a v roku 2024

	Znečisťujúca látka	Zdroj spaľujúci slovenské hnedé uhlie nad 30 %	Zdroj v ETS	Zdroj v ETS spaľujúci slovenské hnedé uhlie nad 30 %	Všetky ostatné zdroje
Rok vypustenia emisií 2023	TZL	0,5	0,8	0,5	0,8
	SO ₂	0,5	0,8	0,5	0,8
	NO _x	0,5	0,8	0,5	0,8
	CO	0,5	0,5	0,5	0,8
	TOC	0,5	0,8	0,5	0,8
	NH ₃	1	1	1	1
Rok vypustenia emisií 2024	TZL	1,1	1,1	1,1	1,1
	SO ₂	1,1	1,1	1,1	1,1
	NO _x	1,1	1,1	1,1	1,1
	CO	1,1	- / 1,1*	- / 1,1*	1,1
	TOC	1,1	1,1	1,1	1,1
	NH ₃	1	1	1	1

* Spoplatňujú sa len emisie zo spaľovania biomasy a bioplynu.

Poplatok za emisie z veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja sa zaokrúhľuje na celé euro smerom nadol (§ 2 ods. 2 písm. e) zákona o poplatkoch).

Ročný poplatok za emisie pozostáva zo súčtu poplatkov za emisie vypustené v uplynulom roku za všetky veľké zdroje a stredné zdroje, ktoré prevádzkovateľ zdroja prevádzkuje v jednom okrese. (§ 2 ods. 3 zákona o poplatkoch)

Poplatková povinnosť sa uplatňuje **aj počas skúšobnej prevádzky zdroja** (§ 2 ods. 2 písm. d) zákona o poplatkoch).

1.2.1. Prepočet TOC/VOC

Podľa zákona o poplatkoch sa emisie **prchavých organických látok** (VOC – volatile organic compounds) spoplatňujú ako **celkový organický uhlík** (TOC – total organic carbon). Pomer TOC/VOC sa vyjadruje pomer počtu mólovej hmotnosti atómov uhlíka v danej molekule k mólovej hmotnosti celej molekuly organickej zlúčeniny a platí: TOC/VOC < 1. **Koeficient na prepočet** (tzn. pomer) **TOC/VOC** pre prchavé organické zlúčeniny je uvedený v prílohe č. 1 tejto príručky.

Zistené množstvo emisie vyjadrené ako hmotnosť konkrétnej prchavej organickej zlúčeniny je na účely poplatku potrebné prepočítať na TOC.

Príklad č. 1:

Emisie toluénu zo stredného zdroja – hĺbkotlač, vypočítané bilanciou organických rozpúšťadiel sú 2 t. Výpočet pomeru TOC/toluén:

$$k = \frac{C_7}{C_7H_8} = \frac{12 * 7}{(12 * 7) + (8 * 1)} = \frac{84}{92} = 0,913$$

Výpočet množstva TOC pre zdroj hĺbkotlač:

$$TOC = k * m = 0,913 * 2 = \mathbf{1,826 \text{ t}}$$

kde: k – pomer TOC/toluén
m – množstvo toluénu v tonách

Príklad č. 2:

Vo farmaceutickej výrobe sú ročné emisie zistené bilanciou 10 t etanolu a 2 t butylacetátu.
Pomer TOC/etanol:

$$k_1 = \frac{C_2}{C_2H_6O} = \frac{12 * 2}{(12 * 2) + (1 * 6) + (16 * 1)} = \frac{24}{46} = 0,522$$

Pomer TOC/butylacetát:

$$k_2 = \frac{C_6}{C_6H_{12}O_2} = \frac{12 * 6}{(12 * 6) + (1 * 12) + (16 * 2)} = \frac{72}{116} = 0,62$$

Výpočet množstva TOC za stredný zdroj:

$$\sum TOC = k_1 * m_1 + k_2 * m_2 = 0,522 * 10 + 0,62 * 2 = \mathbf{6,46 t}$$

kde: k1 – pomer TOC/etanol m1 – množstvo etanolu v tonách
k2 – pomer TOC/butylacetát m2 – množstvo butylacetátu v tonách

Poznámka: Ako uvádzať emisie a poplatky VOC a TOC v NEIS

1. V prípadoch, kde sa emisie ZL aj doteraz počítali na základe všeobecného emisného faktora (VEF) ustanoveného ako TOC, vypočíta sa emisia TOC ako doteraz a priradí sa jej príslušný kód v NEIS ako doteraz (napr. pre ČS PHM, spaľ. zariadenia)

2. Ak sa ZL zisťujú ako nejaká konkrétna zlúčenina VOC (napr. acetón, toluén....)
V NEIS sa v takomto prípade vypočíta a uvedie emisia konkrétnej ZL s kódom pre príslušnú ZL.

Keďže všetky ZL, ktoré patria k VOC, sa spoplatňujú ako TOC, tak potom ich treba prerátať na TOC. Pre takýto prípad tzn. pre ZL, ktorých emisie sa počítajú ako konkrétna zlúčenina (acetón, toluén....) a potom sa spoplatňujú ako TOC – pri prepočte emisií ZL na TOC sa uvedú pod **osobitným kódom TOC určeným na účel spoplatnenia** týchto látok.

1.3. Určenie poplatku za emisie z veľkého zdroja alebo stredného zdroja

Poplatok za emisie z veľkých zdrojov a stredných zdrojov určuje rozhodnutím okresný úrad. Na konanie o určení poplatku sa vzťahuje zákon o správnom konaní (§ 8 ods. 1 zákona o poplatkoch).

Podľa § 8 ods. 2 zákona o poplatkoch je oznámenie podľa § 4 ods. 1, 3 a 4 zákona o poplatkoch návrhom na začatie konania o určení poplatku. Konanie o určení poplatku sa začína dňom oznámenia údajov o emisiách, tzn. ich vložením do databázy NEIS. Okresný úrad následne skontroluje a verifikuje údaje oznámené v NEIS. V prípade potreby vyzve prevádzkovateľa na odstránenie nedostatkov oznámených údajov.

Poplatková povinnosť prevádzkovateľovi zdroja **zaniká**, ak výška ročného poplatku za emisie **je menej ako 500 eur** (§ 5 ods. 6 zákona o poplatkoch). **V takom prípade okresný úrad konanie o určení poplatku zastaví**, rozhodnutím o zastavení konania v súlade s § 30 ods. 1 písm. j) zákona o správnom konaní. Rozhodnutie o zastavení konania sa v takom prípade iba vyznačí v spise. Proti rozhodnutiu o zastavení konania sa nemožno odvolať.

Okresný úrad vydá rozhodnutie, resp. o zastavení konania do 31. mája kalendárneho roka (§ 8 ods. 3 zákona o poplatkoch).

1.4. Platenie poplatku za emisie z veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja

Ročný poplatok za emisie z veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja sa platí na účet Environmentálneho fondu takto (§ 5 ods. 1 zákona o poplatkoch):

- a) **od 500 eur do 4 999 eur jednorazovo do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia** podľa § 2 ods. 4 zákona o poplatkoch,
- b) **od 5 000 eur do 99 999 eur v štvrtročných splátkach** vo výške jednej štvrtiny ročného poplatku za emisie najneskôr do konca príslušného kalendárneho štvrťroka,
- c) **od 100 000 eur v mesačných splátkach** vo výške jednej dvanástiny ročného poplatku za emisie najneskôr do konca príslušného kalendárneho mesiaca.

Prevádzkovateľ veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja je povinný platiť poplatok za emisie podľa vlastného výpočtu v **štvrtročných splátkach** podľa § 5 ods. 1 písm. b) zákona o poplatkoch alebo v **mesačných splátkach** podľa § 5 ods. 1 písm. c) zákona o poplatkoch až do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o určení ročného poplatku za emisie (§ 5 ods. 2 zákona o poplatkoch).

Pri zmene prevádzkovateľa zdroja alebo pri zániku zdroja je pôvodný prevádzkovateľ zdroja povinný zaplatiť okrem ročného poplatku za emisie určeného podľa § 2 ods. 4 písm. a) zákona, aj poplatok za emisie za obdobie prevádzky zdroja v príslušnom roku do dátumu, ku ktorému došlo k zmene prevádzkovateľa zdroja alebo k zániku zdroja určeného podľa § 2 ods. 4 písm. b) zákona o poplatkoch. Poplatok za emisie sa platí jednorazovo alebo v splátkach v termínoch určených rozhodnutím okresného úradu, v územnom obvode ktorého je veľký zdroj a/alebo stredný zdroj umiestnený.

Vzniknuté preplatky

- si prevádzkovateľ veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja odpočíta zo splátok platených po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o určení ročného poplatku za emisie a vzniknuté **nedoplatky** prevádzkovateľ veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja doplatí v prvej splátke po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia najneskôr do 60 dní odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti (§ 5 ods. 2 zákona o poplatkoch),
- ktoré nemožno zúčtovať podľa § 5 ods. 2 zákona o poplatkoch do nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o určení ročného poplatku za emisie, zúčtuje Environmentálny fond po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o určení ročného poplatku za emisie a preplatok vráti prevádzkovateľovi veľkého zdroja a/alebo stredného zdroja do 60 dní od doručenia žiadosti o vrátenie preplatku, alebo do jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti tohto rozhodnutia, ak žiadosť nebola podaná (§ 5 ods. 2 zákona o poplatkoch).

Poplatky za emisie veľkého a/alebo stredného zdroja platené prevádzkovateľom zdroja **sú príjmom Environmentálneho fondu** (§ 6 ods. 1 zákona o poplatkoch).

1.5. Kontrola

Zákon o poplatkoch neustanovuje výkon dozoru vo veci poplatkov za emisie. Okresný úrad môže kontrolovať podanie oznámenia na základe vlastnej evidencie NEIS alebo môže vykonať kontrolu u prevádzkovateľa zdroja v rámci výkonu dozoru podľa § 47 ods. 5 zákona o ochrane ovzdušia a popri kontrole povinností prevádzkovateľa zdroja podľa § 34 zákona o ochrane ovzdušia. Ide predovšetkým o nesplnenie povinnosti v súvislosti s oznamovaním úplných a pravdivých údajov potrebných pre výpočet poplatku za emisie.

1.6. Pokuty

Zákon o poplatkoch ustanovuje sankcie iba v prípade podľa § 4 ods. 3 a 4 zákona o poplatkoch, tzn. nesplnenie povinnosti oznámiť zmenu prevádzkovateľa zdroja alebo zánik zdroja. Okresný úrad uloží pokutu podľa § 7 ods. 1 zákona o poplatkoch vo výške od 100 € do 1 000 €.

Pokutu podľa § 7 ods. 3 zákona o poplatkoch možno uložiť do 1 roka odo dňa, keď sa okresný úrad o porušení povinností dozvedela, najneskôr však do 3 rokov od porušenia tejto povinnosti.

Upozornenie:

Ak ide o porušenie povinnosti:

- **podľa § 34 ods. 2 písm. b) zákona o ochrane ovzdušia** – zisťovať každoročne množstvo emisií schváleným postupom výpočtu množstva emisií, okresný úrad alebo SIŽP uloží pokutu podľa § 55 ods. 4 zákona o ochrane ovzdušia pre veľký zdroj vo výške od 500 € do 10 000 €; pre stredný zdroj vo výške od 100 € do 5 000 €.
- **podľa § 34 ods. 2 písm. d) zákona o ochrane ovzdušia** – každoročne do konca februára oznámiť úplné a pravdivé údaje do NEIS, okresný úrad alebo SIŽP uloží pokutu podľa § 55 ods. 5 zákona o ochrane ovzdušia pre veľký zdroj vo výške od 500 € do 10 000 €; pre stredný zdroj vo výške od 100 € do 5 000 €.
- **Pokutu podľa § 55 ods. 4 a 5 zákona o ochrane ovzdušia** možno uložiť aj do 2 rokov odo dňa, keď sa okresný úrad o porušení povinností dozvedel, najneskôr však do 5 rokov od porušenia tejto povinnosti.

Pri rozhodovaní o výške pokuty sa prihliada na závažnosť a rozsah porušenia povinností, na okolnosti, ktoré viedli k tomuto porušeniu a na čas trvania protiprávneho stavu. Za opakované protiprávne konanie možno uložiť pokutu až do výšky dvojnásobku hornej hranice pokút (§ 7 ods. 4 zákona o poplatkoch). Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje správny poriadok.

Pokuty **uložené okresným úradom** prevádzkovateľom veľkých zdrojov a stredných zdrojov sú **príjmom Environmentálneho fondu**.

2. POPLATKY ZA EMISIE Z MALÝCH ZDROJOV

Poplatková povinnosť pre prevádzkovateľov malých zdrojov nie je všeobecná, ale je spätá s prijatím VZN obce o spoplatnení vybraných malých zdrojov.

Zákon o poplatkoch taxatívne vymenováva malé zdroje, ktoré obec môže spoplatniť. Pre **nevymenované** malé zdroje sa poplatky za emisie **neurčujú**; napríklad pre zariadenia spaľujúce zemný plyn, skládky odpadov, čerpace stanice pohonných hmôt, chovy hospodárskych zvierat alebo iné technologické alebo výrobné zariadenia začlenené ako malé zdroje podľa § 20 ods. 1 písm. c) zákona o ochrane ovzdušia.

Určenie poplatku za emisie z malého zdroja obcou, ktorá nemá vydané VZN o poplatkoch, je nezákonné.

Pri rozhodovaní obce v konaní podľa zákona o poplatkoch ide o prenesený výkon štátnej správy (§ 8 ods. 6 zákona o poplatkoch).

2.1. Oznamovanie údajov o malých zdrojoch

Prevádzkovateľ vybraného malého zdroja je povinný **každoročne do 15. februára oznámiť** príslušnej obci úplné a pravdivé údaje potrebné pre výpočet poplatku za emisie za predchádzajúci kalendárny rok za ním prevádzkované malé zdroje v danej obci (§ 4 ods. 5 zákona o poplatkoch) uvedené v tabuľke č.4.

Oznamovacia povinnosť sa vzťahuje len na prevádzkovateľov vybraných malých zdrojov umiestnených **v katastri obce, ktorá to ustanoví vydaním VZN**. Ak obec nemá schválené VZN k určovaniu poplatkov za emisie, prevádzkovateľ zdroja nemá oznamovaciu povinnosť.

Návrh oznámenia údajov potrebných pre určenie výšky poplatku za emisie pre prevádzkovateľov vybraných malých zdrojov je uvedený v prílohe č. 2 tejto príručky.

Prevádzkovatelia vybraných malých zdrojov sú povinní sledovať konkrétny údaj (vzťažnú veličinu) uvedený v prílohe č. 3 časti B. k zákonu o poplatkoch, ktorý je potrebný pre výpočet poplatku a v oznámení tento údaj vyjadriť v požadovaných jednotkách (napr. spotrebu palív v t/r).

Pre oznamovanie údajov o množstve spotreby paliva pri spaľovacích zariadeniach alebo technologických zariadeniach so spaľovaním palivového dreva, odporúčame využiť prepočet objemu (m³) na hmotnosť (t) zverejnený napríklad na webovej stránke - www.drevari.sk.⁴

Prevádzkovateľ zdroja vykonáva oznámenie údajov za malý zdroj, ale aj inú úradnú komunikáciu s orgánom verejnej moci, ktorou je aj obec, elektronicky v súlade so zákonom o e-Governmente, prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy – www.slovensko.sk.

2.2. Výpočet poplatku za emisie z malého zdroja

Výpočet poplatku za emisie z malého zdroja je založený na inom princípe, ako v prípade veľkých zdrojov alebo stredných zdrojov. Poplatok sa vypočíta na základe oznámeného množstva spáleného paliva alebo na základe spotreby organických rozpúšťadiel.

Základom poplatku za emisie z malého zdroja nie je údaj o množstve vypustených emisií do ovzdušia, ale údaj o množstve ustanovenej veličiny uvedený v prílohe č. 3 časti B k zákonu o poplatkoch za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka (§ 3 ods. 2 zákona o poplatkoch).

Poplatok za emisie z vybraného malého zdroja sa určí (vypočíta) na základe údajov oznámených podľa § 4 ods. 5 zákona o poplatkoch podľa vzorcov uvedených v prílohe č. 3 časti C. a D. k zákonu o poplatkoch (§ 3 ods. 3 zákona o poplatkoch). Poplatok za emisie sa zaokrúhľuje na celé euro smerom nadol.

⁴ <https://www.drevari.sk/calc-roundwood-weight.php>

V tabuľke č. 4 sú uvedené vybrané malé zdroje ustanovené v prílohe č. 3 časti B k zákonu o poplatkoch, ktoré **možno spoplatniť**, a sú zároveň tam uvedené aj

- **oznamované údaje** potrebné pre výpočet poplatku malého zdroja, ktoré prevádzkovateľ zdroja poskytuje v rámci oznamovania údajov podľa § 4 ods. 5 zákona o poplatkoch,
- **jednotka vzťažnej veličiny** oznamovaných údajov a
- **základný poplatok** ustanovený pre výpočet poplatku za emisie z malého zdroja.

Tabuľka č. 4: Oznamované údaje a základný poplatok pre výpočet poplatku za emisie prevádzkovateľa (príloha č. 3 časť B k zákonu o poplatkoch)

	Malé zdroje	Oznamovaný údaj pre výpočet poplatku malého zdroja	Jednotka vzťažnej veličiny	Základný poplatok Z_{MZ}
1	Spaľovacie zariadenia a iné technologické celky spaľujúce čierne uhlie alebo koks	Množstvo spáleného paliva	t/r	10 €/t
2	Spaľovacie zariadenia a iné technologické celky spaľujúce hnedé uhlie	Množstvo spáleného paliva	t/r	12 €/t
3	Spaľovacie zariadenia a iné technologické celky spaľujúce biomasu	Množstvo spáleného paliva	t/r	8 €/t
4	Nanášanie náterov na povrchy, lakovanie s projektovanou spotrebou organických rozpúšťadiel < 0,6 t/rok	Množstvo spotrebovaných organických rozpúšťadiel vrátane obsahu organických rozpúšťadiel v náterových látkach	kg/r	0,3 €/kg
5	Povrchová úprava vozidiel s celkovou spotrebou organického rozpúšťadla < 0,5 t/rok – autoopravárstvo	Množstvo spotrebovaných organických rozpúšťadiel vrátane obsahu organických rozpúšťadiel v náterových látkach	kg/r	0,3 €/kg
6	Odmasťovanie a čistenie povrchov kovov, elektrosúčiastok, plastov a iných materiálov vrátane odstraňovania starých náterov organickými rozpúšťadlami s projektovanou spotrebou < 0,6 t/rok	Množstvo spotrebovaných organických rozpúšťadiel	kg/r	0,3 €/kg

Ročný poplatok za emisie prevádzkovateľa viacerých malých zdrojov pozostáva zo súčtu poplatkov za predchádzajúci kalendárny rok za všetky malé zdroje, ktoré prevádzkovateľ zdroja prevádzkuje v danej obci (§ 3 ods. 4 zákona o poplatkoch).

Vzorec pre výpočet poplatku za emisie z vybraného malého zdroja (príloha č. 3 časti C. k zákonu o poplatkoch):

$$P_{MZ} = V_{MZ} * Z_{MZ}$$

kde: P_{MZ} – poplatok za emisie z malého zdroja
 V_{MZ} – oznamovaný údaj za malý zdroj – vzťažná veličina pre výpočet poplatku za emisie
 Z_{MZ} – základný poplatok za emisie z malého zdroja

Vzorec pre výpočet ročného poplatku za emisie prevádzkovateľa vybraného malého zdroja (príloha č. 3 časti D. k zákonu o poplatkoch):

$$P_R = \sum P_{MZ}$$

kde: P_R – ročný poplatok za emisie
 P_{MZ} – poplatok za emisie z malého zdroja podľa § 4 ods. 5 o poplatkoch

PRIKLADY VÝPOČTOV

Príklad č. 1:

Firma AB, s. r. o. je prevádzkovateľom kotolne K1 na biomasu – kusové drevo, umiestenej na Prvej ul. v meste M a kotolne K2 na pelety, umiestenej na Zimnej ul. v meste M.

V kotolni K1 sa za predchádzajúci rok spálilo 10 m³ bukového dreva a v kotolni K2 sa spálilo 7 t smrekových peliet.

RIEŠENIE:

Podľa prílohy č. 3 časť C k zákonu o poplatkoch sa poplatok za emisie vypočíta podľa vzorca:

$$P_{MZ} = V_{MZ} \times Z_{MZ}$$

V_{MZ} – oznamovaný údaj za malý zdroj – vzťažná veličina pre výpočet poplatku za emisie

Z_{MZ} – základný poplatok za emisie z malého zdroja

V prípade spaľovania biomasy je podľa prílohy č. 3 časť B k zákonu o poplatkoch oznamovaným údajom (V_{MZ}) množstvo spálenej biomasy v tonách za rok. Preto v prípade kotolne K1 na kusové drevo musíme najprv prepočítať spotrebu paliva z m³/rok na t/rok. Na prepočet použijeme napríklad prepočtovú kalkulačku z webového sídla - www.drevari.sk.⁴

Po prepočte je spotreba paliva 10,5 t.

Základný poplatok za emisie z malého zdroja (Z_{MZ}) podľa prílohy č. 3 časť B k zákonu o poplatkoch je 8 eur za tonu spáleného paliva.

Poplatok za kotolňu K1: $P1_{MZ} = V_{MZ} \times Z_{MZ} = 10,5 \text{ t} \times 8 \text{ eur /t} = 84 \text{ eur}$

Poplatok za kotolňu K2: $P2_{MZ} = V_{MZ} \times Z_{MZ} = 7 \text{ t} \times 8 \text{ eur /t} = 56 \text{ eur.}$

Poplatok za obidva malé zdroje spolu: $P_R = \Sigma P_{MZ} = 84 \text{ eur} + 56 \text{ eur} = 140 \text{ eur}$

Nakoľko vypočítaný poplatok za emisie je viac ako 100 eur, obec vydá rozhodnutie o určení poplatku.

Príklad č. 2:

Podnikateľ Fero Mrkvička ako samostatne zárobkovo činná osoba je prevádzkovateľom autolakovne. Za predchádzajúci rok sa v autolakovni spotrebovalo:

150 l riedidla značky „HB BODY“

15 l autolaku značky „HB BODY“ transparentný s obsahom VOC 680 g/l

10 l autolaku značky „HB BODY“ čierny s obsahom VOC 420 g/l

8 l autolaku značky „HB BODY“ strieborný s obsahom VOC 498 g/l

RIEŠENIE:

V prvom kroku musíme prepočítať koľko prchavých látok obsahujú náterové látky, nakoľko podľa prílohy č. 3 časť B k zákonu o poplatkoch oznamovaným údajom (V_{MZ}) je množstvo spotrebovaných organických rozpúšťadiel vrátane obsahu organických rozpúšťadiel v náterových látkach.

Prepočet vykonáme podľa vzorca:

$$V_{MZ} \text{ (kg)} = \text{množstvo farby (l)} \times \text{obsah VOC (g/l)}$$

Transparentný	$V_{MZ} =$	15 l	x	680 g/l	=	10 200 g	=	10,2 kg
Čierny	$V_{MZ} =$	10 l	x	420 g/l	=	4 200 g	=	4,2 kg
Strieborný	$V_{MZ} =$	8 l	x	498 g/l	=	3 984 g	=	3,984 kg
Riedidla	$V_{MZ} =$	150 l					=	150 kg

Riedidlá majú 100 % obsah rozpúšťadiel. Výpočet možno zjednodušiť, za predpokladu, že hustotu riedidla budeme považovať 1 l/kg.

Po prepočte sa v autolakovni spolu spotrebovalo spolu 168,384 kg rozpúšťadiel.

Základný poplatok za emisie z malého zdroja (Z_{MZ}) podľa prílohy č. 3 časť B k zákonu o poplatkoch je 0,30 eur za kilogram organického rozpúšťadla.

Poplatok bude predstavovať: $P_{MZ} = V_{MZ} \times Z_{MZ} = 168,384 \text{ kg} \times 0,30 \text{ eur/kg} = 50,5152 \text{ eur}$

Po zaokrúhlení nadol na celé eurá je poplatok 50 eur. Nakoľko vypočítaný poplatok za emisie je menej ako 100 Eur, obec konanie vo veci určenia poplatku zastaví.

2.3. Určenie ročného poplatku za emisie z malého zdroja

O poplatku za emisie z malých zdrojov rozhoduje obec.

Oznámenie podľa § 4 ods. 5 zákona je návrhom na začatie konania o určení poplatku podľa § 8 ods. 4 zákona o poplatkoch. Konanie o určení poplatku sa začína dňom doručenia oznámenia obci. Poplatok za emisie sa určí na základe oznámených údajov výpočtom podľa prílohy č. 3 k zákonu o poplatkoch (viď kapitola 2.2 príručky). Na konanie o určení poplatku sa vzťahuje zákon o správnom konaní.

Obec v rozhodnutí o určení ročného poplatku za emisie zároveň určí aj **termín úhrady poplatku** (splatnosti), tzn. dokedy má prevádzkovateľ zdroja poplatok uhradiť, nakoľko **termín úhrady** nie je zákonom o poplatkoch ustanovený.

Poplatková povinnosť prevádzkovateľovi zdroja **zaniká**, ak výška ročného poplatku za emisie **je menej ako 100 eur** (§ 5 ods. 7 zákona o poplatkoch). **V takom prípade obec konanie o určení poplatku zastaví** (§ 8 ods. 5 zákona o poplatkoch) rozhodnutím o zastavení konania v súlade s § 30 ods. 1 písm. j) zákona o správnom konaní. Proti rozhodnutiu o zastavení konania sa nemožno odvolať.

Obec vydá rozhodnutie, resp. o zastavení konania **do 31. mája kalendárneho roka** (§ 8 ods. 5 zákona o poplatkoch).

Poplatky za emisie z malého zdroja platené prevádzkovateľom zdroja **sú príjmom rozpočtu obce** (§ 6 ods. 2 zákona o poplatkoch).

Obec ako orgán verejnej moci v konaní podľa zákona o poplatkoch, ale aj podľa iných zákonov, úradnú komunikáciu, teda vydávanie rozhodnutí vykonáva elektronicky v súlade so zákonom o e-Governmente, prostredníctvom ústredného portálu verejnej správy – www.slovensko.sk.

2.4. Kontrola a pokuty

Zákon o poplatkoch neustanovuje výkon dozoru vo veci poplatkov za emisie. Obec môže kontrolovať podanie oznámenia údajov buď na základe vlastnej evidencie o malých zdrojoch alebo môže vykonať kontrolu u prevádzkovateľa zdroja v rámci výkonu dozoru podľa § 47 zákona o ochrane ovzdušia a popri kontrole povinností podľa § 35 zákona o ochrane ovzdušia, skontrolovať aj podklady k oznámeniu údajov podľa zákona o poplatkoch za malé zdroje.

Do predmetu kontroly je potrebné uviesť, že ide o kontrolu plnenia povinností podľa oboch zákonov.

V rámci výkonu tohto dozoru môže obec konštatovať aj zistenia súvisiace s porušením podľa zákona o poplatkoch. Ide predovšetkým o nesplnenie povinnosti v súvislosti s oznamovaním úplných a pravdivých údajov potrebných pre výpočet poplatku.

Podľa § 7 ods. 2 zákona o poplatkoch obec za nesplnenie oznamovacej povinnosti podľa § 4 ods. 5 zákona o poplatkoch uloží prevádzkovateľovi malého zdroja pokutu vo výške **od 30 eur do 800 eur**. Pokutu možno podľa § 7 ods. 3 zákona o poplatkoch uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa obec o porušení povinností dozvedela, najneskôr však do troch rokov od porušenia tejto povinnosti.

Obec podľa § 7 ods. 4 zákona o poplatkoch pri rozhodovaní o výške pokuty prihliada na závažnosť a rozsah porušenia povinností, na okolnosti, ktoré viedli k tomuto porušeniu a na čas trvania protiprávneho stavu. Za opakované porušenie § 7 ods. 2 zákona o poplatkoch môže obec uložiť pokutu až do výšky dvojnásobku hornej hranice pokút.

Na konanie o uložení pokuty sa vzťahuje zákon o správnom konaní. **Pokuty uložené obcou podľa § 7 ods. 2 zákona o poplatkoch sú príjmom rozpočtu obce.**

Ak pri odbornom štátnom dozore SIŽP zistí, že prevádzkovateľ malého zdroja v obci, ktorá má schválené VZN o poplatkoch, neoznámil úplné a pravdivé údaje na výpočet poplatku za emisie z malého zdroja, bezodkladne odstúpi svoje zistenia príslušnej obci. Obec tieto zistenia vyhodnotí a začne konanie o uložení pokuty. Zo strany obce už nie je potrebný ďalší výkon štátneho dozoru a môže sa opierať o ukončený výkon dozoru SIŽP.

Poznámka:

Obec ako orgán ochrany ovzdušia vykonáva štátny dozor podľa § 47 ods. 6 zákona o ochrane ovzdušia, kde pri výkone štátneho dozoru dozerá ako právnické osoby, fyzické osoby – podnikatelia alebo fyzické osoby, ktoré prevádzkujú malé zdroje alebo vykonávajú vybrané osobitné činnosti, plnia požiadavky a zákazy podľa zákona o ochrane ovzdušia a požiadavky na ochranu ovzdušia určené v rozhodnutiach, povoleniach a súhlasoch. Obec sa pri výkone a ukončení štátneho dozoru riadi ustanovenými oprávneniami a povinnosťami orgánu dozoru, vyžaduje súčinnosť osôb pri výkone dozoru a konštatuje zistenie, resp. nezistenie porušenia podľa § 48 až § 50 zákona o ochrane ovzdušia.

2.5. Všeobecne záväzné nariadenie obce

Všeobecne záväzné nariadenie o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia vydáva obec podľa § 6 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov:

*„Vo veciach, v ktorých obec plní úlohy štátnej správy, môže vydávať nariadenie len **na základe splnomocnenia zákonom a v jeho medziach**. Také **nariadenie nesmie byť v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, medzinárodnými zmluvami, ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, so zákonmi, s nariadeniami vlády, so všeobecne záväznými predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.**“*

- Podľa § 3 zákona o poplatkoch **obec môže spolplatiť len vybrané malé zdroje** uvedené v prílohe č. 3 k zákonu o poplatkoch; tzn. obec nemôže ísť nad rámec zmocnení ustanovených v zákone o poplatkoch.
- V praxi sa stáva, že prevádzkovateľom malého zdroja je aj samotná obec, štátny orgán, vyšší územný celok alebo rozpočtová organizácia alebo iná právnická osoba zriadená alebo založená na verejnoprospešné alebo charitatívne účely. Malé zdroje týchto prevádzkovateľov sú častokrát využívané napríklad pri vykurovaní obecných priestorov, kultúrnych zariadení, škôl alebo iných priestorov vo verejnom záujme. **Obec na základe ustanovenia v § 3 ods. 5 zákona o poplatkoch môže VZN oslobodiť od poplatkovej povinnosti uvedených prevádzkovateľov malých zdrojov.**
- Pri tvorbe VZN je potrebné sa opierať okrem iných ustanovení zákona najmä o § 3, § 4 ods. 5, § 5 ods. 7, § 7 ods. 2, § 8 ods. 4 a 5 a prílohu č. 3 k zákonu o poplatkoch.

Návrh VZN o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia je uvedený v prílohe č. 2 tejto príručky.

Pomer TOC/VOC organických zlúčenín z prílohy č. 2 časť I. 4. skupiny k vyhláske č. 248/2023 Z. z.

4. skupina – organické plyny a pary	Sumárny chemický vzorec	Pomer TOC/VOC
1. podskupina		
acetaldehyd (etanal)	C ₂ H ₄ O	0,545
anilín	C ₆ H ₇ N	0,774
benzylchlorid	C ₇ H ₇ Cl	0,664
bifenyl (fenylbenzén)	C ₁₂ H ₁₀	0,935
cyklohexylamín	C ₆ H ₁₃ N	0,727
dietylamin	C ₄ H ₁₁ N	0,657
1,2-dichlóretán (etyléndichlorid)	C ₂ H ₄ Cl ₂	0,243
1,1-dichlóretylén (vinylidenchlorid)	C ₂ H ₂ Cl ₂	0,248
dimetylamin	C ₂ H ₇ N	0,533
etanolamin	C ₂ H ₇ NO	0,393
etylakrylát	C ₅ H ₈ O ₂	0,600
fenol	C ₆ H ₆ O	0,766
formaldehyd (metanal)	CH ₂ O	0,400
2-furaldehyd (furfural)	C ₅ H ₄ O ₂	0,625
krezoly (hydroxyderiváty toluénu)	C ₇ H ₈ O	0,777
kyselina akrylová (kyselina propénová)	C ₃ H ₄ O ₂	0,500
kyselina mravčia	CH ₂ O ₂	0,261
merkaptány		*
metylakrylát	C ₄ H ₆ O ₂	0,558
metylamin	CH ₃ NH ₂	0,279
nitrobenzén	C ₆ H ₅ NO ₂	0,585
nitrofenoly	C ₆ H ₅ NO ₃	0,518
nitrokrezoly	C ₇ H ₇ NO ₃	0,549
nitrotoluén	C ₇ H ₅ N ₃ O ₆	0,370
pyridín	C ₅ H ₅ N	0,759
sírouhlík	CS ₂	0,158
tetrachlóretán	C ₂ H ₂ Cl ₄	0,143
tioétery		*
toluidíny (2-metylanilín, 3-metylanilín, 4-metylanilín)	C ₇ H ₉ N	0,785
trichlómetán (chloroform)	CHCl ₃	0,101
2. podskupina		
benzaldehyd	C ₇ H ₆ O	0,792
1-bróm-3-chlórpropán	C ₃ H ₆ BrCl	0,229

butylaldehyd (butanal)	C ₄ H ₈ O	0,666
cyklohexanón	C ₆ H ₁₀ O	0,734
1,4-dichlórbenzén	C ₆ H ₄ Cl ₂	0,490
1,1-dichlóretán (etyléndichlorid)	C ₂ H ₄ Cl ₂	0,243
etylbenzén	C ₈ H ₁₀	0,905
chlórbenzén	C ₆ H ₅ Cl	0,640
2-chloroprén (2-chlórbutadién)	C ₄ H ₅ Cl	0,543
2-chlórpropán	C ₃ H ₇ Cl	0,459
izopropylbenzén (kumén)	C ₉ H ₁₂	0,899
kyselina octová (kyselina etánová)	C ₂ H ₄ O ₂	0,400
mravčanetylnatý	C ₃ H ₆ O ₂	0,486
metylacetát (octan metylnatý)	C ₃ H ₆ O ₂	0,486
metylmetakrylát	C ₅ H ₈ O ₂	0,600
1-metylnaftalén	C ₁₁ H ₁₀	0,929
2-metylnaftalén	C ₁₁ H ₁₀	0,929
naftalén	C ₁₀ H ₈	0,937
nitroetán	C ₂ H ₅ NO ₂	0,320
nitrometán	CH ₃ NO ₂	0,197
styrén (vinylbenzén)	C ₈ H ₈	0,923
tetrachlóretylén (perchlóretylén)	C ₂ Cl ₄	0,145
toluén	C ₇ H ₈	0,912
1,3,5-trioxán	C ₃ H ₆ O ₃	0,400
vinylacetát	C ₄ H ₆ O ₂	0,558
xylén (dimetylbenzén)	C ₈ H ₁₀	0,905
3. podskupina		
acetón (dimetylketón, propán-2-on)	C ₃ H ₆ O	0,620
alkány (parafíny) okrem metánu		*
etán	C ₂ H ₆	0,799
propán	C ₃ H ₈	0,817
bután	C ₄ H ₁₀	0,827
pentán	C ₅ H ₁₂	0,832
hexán	C ₆ H ₁₄	0,836
heptán	C ₇ H ₁₆	0,839
alkény (olefíny) okrem 1,3-butadiénu		*
etén (etylén)	C ₂ H ₄	0,856
propén (=propylén)	C ₃ H ₆	0,856
butén (=butylén)	C ₄ H ₈	0,856
pentén	C ₅ H ₁₀	0,856
hexén	C ₆ H ₁₂	0,856

alkylalkoholy		*
metanol	CH ₄ O	0,375
etanol	C ₂ H ₆ O	0,521
propanol (propylalkohol)	C ₃ H ₈ O	0,600
butanol (butylalkohol)	C ₄ H ₁₀ O	0,648
cykloalkány		*
cyklopropán	C ₃ H ₆	0,856
cyklobután	C ₄ H ₈	0,856
cyklopentán	C ₅ H ₁₀	0,856
cyklohexán	C ₆ H ₁₂	0,856
cykloalkény		*
cyklopentén	C ₅ H ₈	0,882
cyklohexén	C ₆ H ₁₀	0,877
cyklické alkoholy		*
cyklohexanol	C ₆ H ₁₂ O	0,719
2-butanón (metyletylketón)	C ₄ H ₈ O	0,666
butylacetát	C ₆ H ₁₂ O ₂	0,620
dibutyléter	C ₈ H ₁₈ O	0,738
dietyléter	C ₄ H ₁₀ O	0,648
difenyléter	C ₁₂ H ₁₀ O	0,847
1,2-dichlóretylén	C ₂ H ₂ Cl ₂	0,248
dichlórmétán (metylénchlorid)	CH ₂ Cl ₂	0,141
diizopropyléter	C ₆ H ₁₄ O	0,705
dimetyléter	C ₂ H ₆ O	0,521
etylacetát (octan etylnatý)	C ₄ H ₈ O ₂	0,545
etylénglykol (etán-1,2-diol)	C ₂ H ₆ O ₂	0,387
4-hydroxy-4-metyl-2-pentanón	C ₆ H ₁₂ O ₂	0,620
chlóretán (etylchlorid)	C ₂ H ₅ Cl	0,372
kaprolaktám	C ₆ H ₁₁ NO	0,637
metylester kyseliny benzoovej	C ₈ H ₈ O ₂	0,706
4-metyl-2-pentanón (metylizobutylketón)	C ₆ H ₁₂ O	0,719
N-metylpyrolidón	C ₅ H ₉ NO	0,606

* Ide o skupinu látok, pre ktorú si prevádzkovateľ pomer TOC/VOC prepočíta individuálne podľa kapitoly 1.2.1 tejto príručky. Niektoré často vyskytujúce sa znečisťujúce látky uvádzame v príklade. Pre zjednodušenie výpočtu pre túto skupinu látok, môže prevádzkovateľ použiť aj pomer 0,99 TOC/VOC, avšak upozorňujeme, že v tomto prípade koná vo svoj neprospech.

Obecný úrad podľa § 6 ods. 3 a 4 zákona č. 369/1990 Zb.
o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov dáva vyvesením na mieste
v obci obvyklom na verejné pripomienkové konanie

Návrh

VZOR

Všeobecne záväzného nariadenia obce

č. /20xx

o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

Dňom vyvesenia návrhu začína plynúť 10 dňová lehota, počas ktorej môžu právnické a fyzické osoby uplatniť pripomienku k návrhu nariadenia v písomnej forme na adresu Obecného úradu názov obce – adresa obce, elektronicky na adresu alebo ústne do zápisnice počas úradných hodín obecného úradu, a to od do

Pripomienkou možno v určenej lehote navrhnúť nový text alebo odporučiť úpravu textu, a to – doplnenie, zmenu, vypustenie alebo spresnenie pôvodného textu. Z pripomienky musí byť zrejmé, kto ju predkladá, inak k nej navrhovateľ nariadenia nemusí prihliadať. Na pripomienky Obec taktiež nemusí prihliadať, a to najmä vtedy, ak nie sú zdôvodnené.

Všeobecne záväzné nariadenie Obce

č./20xx

o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

VZOR

Zverejnené pred schválením:

Zvesené pred schvaľovaním:

Schválené: uznesením č./20xx

Vyvesené po schválení:

Nadobúda účinnosť:

VŠEOBECNE ZÁVÄZNÉ NARIADENIE Obce

č./20xx

o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

Obec (ďalej len „obec“) na základe uznesenia miestneho zastupiteľstva vydáva podľa § 1 písm. b), § 3 ods. 1 a ods. 5 a podľa § 4 ods. 5 zákona č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia (ďalej aj len „zákon“) v súlade s § 6 ods. 2 zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, toto všeobecne záväzné nariadenie.

Článok 1

Úvodné ustanovenia

Obec týmto všeobecne záväzným nariadením ustanovuje poplatkovú povinnosť za znečisťovanie ovzdušia pre právnické osoby a fyzické osoby — podnikateľov, ktoré prevádzkujú malý zdroj znečisťovania ovzdušia podľa prílohy č. 3 zákona na území obce (ďalej len „prevádzkovateľ malého zdroja“), upravuje náležitosti oznámenia a ďalšie podrobnosti vo veciach určovania poplatku za znečisťovanie ovzdušia malým zdrojom (ďalej len „poplatok“) vrátane vyčlenenia prevádzkovateľov malých zdrojov, ktorí sú od poplatkovej povinnosti oslobodení.

Článok 2

Oznamovacia a poplatková povinnosť

- 1) Prevádzkovateľ malého zdroja je povinný oznámiť obci v termíne podľa § 4 ods. 5 zákona údaje ustanovené v prílohe č. 3 zákona s použitím tlačiva na oznamovanie údajov uvedeného v prílohe tohto VZN. Oznamovacia povinnosť sa nevzťahuje na prevádzkovateľa malého zdroja podľa článku 3.
- 2) Poplatok prevádzkovateľa malého zdroja sa vypočíta na základe údajov oznámených podľa odseku 1 spôsobom ustanoveným v zákone.

Článok 3

Oslobodenie od poplatkovej povinnosti

Od poplatkovej povinnosti sa oslobodzujú títo prevádzkovatelia malých zdrojov

- a) obec,
- b) vyšší územný celok, rozpočtovú organizáciu alebo
- c) iná právnická osoba zriadená alebo založená na verejnoprospešné alebo charitatívne účely.

Článok 4

Záverečné a prechodné ustanovenia

- 1) Toto VZN nadobúda účinnosť dňa
- 2) Dňom nadobudnutia účinnosti tohto VZN sa ruší „Názov predchádzajúceho VZN obce o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia“

Titul Meno Priezvisko

starosta obce

Príloha k všeobecne záväznému nariadeniu č./20xx

**Oznámenie údajov potrebných pre určenie výšky poplatku za emisie z malých zdrojov za rok
(podľa údajov o množstve ustanovenej veličiny za obdobie predchádzajúceho kalendárneho roka)**

v súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 190/2023 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia

I. Všeobecné údaje:

Identifikačné údaje prevádzkovateľa Názov - obchodné meno podľa obchodného registra: Právna forma: Adresa: IČO:	
Názov malého zdroja:	<i>Spaľovacie zariadenie na vykurovanie, technologické zariadenie so spaľovaním, autolakovňa a pod.</i>
Adresa prevádzky malého zdroja:	

II. Údaje o malých zdrojoch:

A. Spaľovacie zariadenie alebo technologické zariadenie so spaľovaním podľa čl. 2 písm. a) až c) VZN:

Typ spotrebiča:	<i>Kotel, krb, kachle, pec a pod.</i>
Príkon [kW]:	
Druh paliva:	<i>Palivové drevo (buk, dub...), brikety, pelety a pod.</i>
Spotreba paliva [t/ rok]:	
Počet prevádzkových hodín [h]:	

B. Technologické zariadenie podľa čl. 2 písm. d) až f) VZN:

Druh výroby:	
Kapacita výroby:	
Spotreba organických rozpúšťadiel v jednotlivých náterových látkach a riedidlách [kg]:	<i>Uviesť zoznam použitých náterových látok a organických riedidiel a ich spotrebu.</i>
Spotreba organických rozpúšťadiel spolu [kg/rok]:	<i>Uviesť súčet obsahu organických rozpúšťadiel.</i>
Počet prevádzkových hodín:	

dňa:

Podpis oprávnenej osoby:

(štatutár, konateľ spoločnosti)

Za správnosť zodpovedá:

Telefón: